

11/18

Peněžní prostředky určené v rámci *Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Severovýchod pro období 2007–2013* na rozvoj městských a venkovských oblastí

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2011 pod číslem 11/18. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ MVDr. Rudolf Němeček.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda kontrolované osoby poskytují a čerpají peněžní prostředky na rozvoj regionálních center a na rozvoj měst a venkova v rámci prioritní osy 2 *Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Severovýchod* v souladu s právními předpisy a stanovenými podmínkami.

Kontrola byla prováděna v době od června 2011 do března 2012. Kontrolovaným obdobím byly roky 2007 až 2011, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrolované osoby:

Regionální rada regionu soudržnosti Severovýchod (dále také „RR SV“ nebo „Regionální rada SV“)

a vybraní příjemci podpory:

město Český Dub, město Hodkovice nad Mohelkou, město Jablonec nad Nisou, město Jablonné v Podještědí, město Jaroměř, obec Josefův Důl – okres Jablonec nad Nisou, město Kopidlno, obec Křižany, město Lázně Bohdaneč, město Lomnice nad Popelkou, město Tanvald, obec Vítězná.

Námítky, které proti kontrolnímu protokolu podaly RR SV, město Hodkovice nad Mohelkou, město Jaroměř, obec Křižany, město Lázně Bohdaneč a obec Vítězná, byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námítkách. Odvolání proti rozhodnutím o námítkách podaná RR SV, městem Hodkovice nad Mohelkou, městem Jaroměř, městem Lázně Bohdaneč a obcí Vítězná byla vypořádána usneseními Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém XVI. zasedání, konaném dne 27. srpna 2012,

schválilo usnesením č. 7/XVI/2012

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

V programovém období 2007–2013 je v rámci cíle *Konvergence*¹ realizováno mj. celkem sedm regionálních operačních programů, které pokrývají celé území České republiky s výjimkou hlavního města Prahy. *Regionální operační program NUTS II² Severovýchod* (dále také „ROP SV“) je určen pro region soudržnosti Severovýchod, který je tvořen Libereckým, Královéhradeckým a Pardubickým krajem. Zaměřuje se na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a objektů a zlepšování podmínek pro život v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury. ROP SV byl Evropskou komisí schválen dne 3. prosince 2007.

ROP SV je realizován prostřednictvím pěti prioritních os, které jsou dále členěny do dvou až tří oblastí podpory:

1. *Rozvoj dopravní infrastruktury,*
2. *Rozvoj městských a venkovských oblastí,*
3. *Cestovní ruch,*
4. *Rozvoj podnikatelského prostředí,*
5. *Technická pomoc.*

ROP SV je financován z prostředků *Evropského fondu pro regionální rozvoj* a z prostředků státního rozpočtu České republiky (dále také „SR“), konkrétně z kapitoly 317 – *Ministerstvo pro místní rozvoj*. Z prostředků Evropské unie (dále také „EU“) je pro ROP SV vyčleněno celkem 671,29 mil. € (cca 17 393 mil. Kč³).

Řídicím orgánem ROP SV je podle zákona č. 248/2000 Sb.⁴ Regionální rada regionu soudržnosti Severovýchod. RR SV se skládá ze tří orgánů, kterými jsou předseda RR SV, Úřad RR SV a Výbor RR SV, který je složen ze zástupců Libereckého, Královéhradeckého a Pardubického kraje. Úřad RR SV je výkonným orgánem a plní úkoly spojené s odborným, organizačním a technickým zabezpečením činnosti RR SV, člení se na odbory a územní odbory realizace programu se sídlem v Liberci, Hradci Králové a Pardubicích.

Kontroly bylo podrobena financování projektů realizovaných v rámci prioritní osy 2 *Rozvoj městských a venkovských oblastí*, a to z oblasti podpory 2.2 *Rozvoj měst* a 2.3 *Rozvoj venkova*.⁵ Obě oblasti podpory jsou zaměřeny na regeneraci a revitalizaci tzv. brownfieldů, obnovu vybraných městských částí a objektů a na rozvoj infrastruktury v oblasti školství, vzdělávání, zdravotnictví a sociálních věcí.

1 Cíl *Konvergence* je jedním ze tří cílů politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie pro programové období 2007–2013. Určen je k podpoře hospodářského a sociálního rozvoje méně vyspělých regionů a členských států.

2 NUTS – z francouzského *Nomenclature des Unites Territoriales Statistiques* – klasifikace územních statistických jednotek. Tyto statistické územní jednotky EU jsou územní celky vytvořené pro statistické účely Evropského statistického úřadu a pro porovnání ekonomických ukazatelů členských zemí EU.

3 Pro přepočítání byl použit měsíční měnový kurz k 4. lednu 2012 převzatý z informačního systému *MSC2007* ve výši 25,91 CZK/EUR.

4 Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje.

5 Vzhledem k specifickému systému poskytování dotací formou integrovaných plánů rozvoje města a nízkému podílu dosud proplacených peněžních prostředků nebyly kontroly podrobena projekty realizované v rámci prioritní osy 2, oblasti podpory 2.1 *Rozvoj regionálních center*.

Oblast podpory 2.2 *Rozvoj měst* je určena pro města s 5 tisíci až 50 tisíci obyvateli, oblast podpory 2.3 *Rozvoj venkova* pro obce s 500 až 5 tisíci obyvateli. Na tyto oblasti podpory bylo k 31. prosinci 2011 alokováno celkem 188,99 mil. € (cca 4 897 mil. Kč³) z prostředků EU a SR.

V rámci kontrolní akce byly kontrolou NKÚ prověřeny vybrané činnosti RR SV související se zajištěním a výkonem funkce řídicího orgánu a 13 individuálních projektů realizovaných 12 příjemci dotace. Pět projektů bylo podpořeno z oblasti podpory 2.2 a osm projektů z oblasti podpory 2.3. Kontrole byly podrobeny projekty schválené v rámci ukončeného 2., 9. a 10. kola výzev vyhlášených k předkládání individuálních projektů.

Tabulka č. 1 – Objem peněžních prostředků poskytnutých na individuální projekty prověřené v rámci kontrolní akce (v Kč)

Zdroj financování	Prostředky kryté smlouvami o poskytnutí dotace	Prostředky proplacené příjemcům podpory
Prostředky EU	349 122 929	343 160 586
Prostředky SR	30 804 783	30 278 694
Celková dotace	379 927 712	373 439 280

Zdroj: smlouvy o poskytnutí dotace, výpisy z bankovních účtů.

Kontrolou provedenou u RR SV byly prověřeny činnosti spojené s organizací výzev, kontrolní a rozhodovací činnosti při hodnocení a výběru projektů, monitorování, financování projektů, kontrolní činnost, systém hlášení, evidování a šetření nesrovnalostí. U příjemců podpory byly kontrolou ověřeny činnosti související s realizací projektů, zejména výběr dodavatelů, realizace a naplnění cílů projektu, účetnictví, výkaznictví, udržitelnost a oblast publicity projektu.

Pozn.: Právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Financování ROP SV

Peněžní prostředky na realizaci prioritní osy 2 ROP SV poskytuje Regionální radě SV Ministerstvo pro místní rozvoj rozhodnutím o poskytnutí dotace, a to vždy na příslušný rok. Poskytnutá dotace se stává součástí rozpočtu RR SV.

Celkový objem peněžních prostředků poskytnutých ze SR na předfinancování výdajů, které mají být kryty prostředky z rozpočtu EU, byl stanoven ve výši 85 % způsobilých výdajů ROP SV, evropský podíl je tím plně předfinancován ze státního rozpočtu. Do září 2010 byl objem peněžních prostředků poskytnutých ze SR na část národního spolufinancování stanoven ve výši 7,5 % způsobilých výdajů ROP SV. Spoluúčast na financování regionálních operačních programů ze SR ve výši 7,5 % zrušila vláda České republiky svým usnesením ze dne 22. září 2010 č. 675, a to pro projekty schválené po 22. září 2010. U ROP SV tato změna neovlivnila financování projektů z oblasti podpory 2.2 a 2.3 vybraných v 2., 9. a 10. kole výzev, neboť tyto projekty byly Výborem RR SV schváleny do poloviny roku 2009.

Celková výše peněžních prostředků plánovaných na realizaci projektů prioritní osy 2 ROP SV uvedená ve finančním plánu zahrnuje příspěvek z EU, ze SR i podíl, který příjemci dotace spolufinancují z vlastních rozpočtů, tedy z rozpočtů obcí a měst.

Tabulka č. 2 – Přehled financování prioritní osy 2 ROP SV platný k 31. 12. 2010 (v mil. Kč)

Oblast podpory	Finanční plán	Prostředky kryté smlouvami o poskytnutí dotace		Prostředky proplacené příjemcům podpory
2.1	2 585	332	12,8 %*	113
2.2	2 717	3 229	118,8 %*	2 174
2.3	1 326	1 634	123,2 %*	1 022
Prioritní osa 2	6 628	5 195	78,4 %*	3 309

Zdroj: Výroční zpráva o realizaci ROP SV za rok 2010.

* Procentuální podíl prostředků krytých smlouvami o poskytnutí dotace ve vztahu k finančnímu plánu.

Pozn.: V tabulce byl použit měnový kurz 25,24 CZK/EUR.

Z tabulky č. 2 je zřejmé, že pro oblast podpory 2.2 a 2.3 schválil Výbor RR SV individuální projekty, jejichž celkový rozpočtovaný objem peněžních prostředků byl vyšší, než kolik činil schválený finanční plán na tyto oblasti podpory.

Na základě požadavku Regionální rady SV schválila Evropská komise ke dni 24. března 2011 změny finančního plánu ROP SV, kterými bylo mj. zajištěno pokrytí finančních závazků z již schválených smluv o poskytnutí dotace v oblasti podpory 2.2. Celkové pokrytí finančních závazků ze schválených smluv o poskytnutí dotace na oblast podpory 2.3 Regionální rada SV do doby ukončení kontroly NKÚ nevyřešila, avšak finanční plán na úrovni prioritní osy 2 nebyl přečerpán.

Aktualizovaný finanční plán prioritní osy 2 ROP SV platný ke dni 31. prosince 2011 je uveden v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3 – Přehled financování prioritní osy 2 ROP SV platný k 31. 12. 2011 (v mil. Kč)

Oblast podpory	Finanční plán	Prostředky kryté smlouvami o poskytnutí dotace		Prostředky proplacené příjemcům podpory
2.1	2 654	1 254	47,2 %*	361
2.2	3 536	3 152	89,1 %*	2 916
2.3	1 361	1 614	118,6 %*	1 399
Prioritní osa 2	7 551	6 020	79,7 %*	4 676

Zdroj: informační systém MSC2007 k 31. prosinci 2011.

* Procentuální podíl prostředků krytých smlouvami o poskytnutí dotace ve vztahu k finančnímu plánu.

Pozn.: V tabulce byl použit měnový kurz 25,91 CZK/EUR.

2. Stanovení cílů a monitorovacích indikátorů v rámci prioritní osy 2 ROP SV

Na úrovni prioritní osy 2 je pro ROP SV stanoven globální cíl „*zlepšit kvalitu života a veřejných služeb pro obyvatelstvo s důrazem na snižování regionálních disparit*“. V současné době neexistuje definice kvality života, která by byla všeobecně akceptovatelná, a tento pojem není blíže vymezen ani v rámci ROP SV. Globální cíl na úrovni prioritní osy 2 je tedy stanoven obecně a jeho naplňování je jen obtížně vyhodnotitelné. Pro jednotlivé oblasti podpory jsou již určeny konkrétnější specifické a operační cíle.

Pro hodnocení dosahování globálního cíle prioritní osy 2 byly dále v ROP SV nastaveny monitorovací indikátory výstupu a výsledku. Při definování těchto hlavních monitorovacích indikátorů v průběhu přípravy programového dokumentu ROP SV musela RR SV vycházet z platného národního číselníku indikátorů, který v té době obsahoval pouze omezené množství indikátorů. Jako hlavní a jediné monitorovací indikátory výstupu pak RR SV stanovila počty podpořených individuálních projektů bez ohledu na to, zda tyto projekty naplňují globální cíl prioritní osy 2.

RR SV vybrala pro financování a zavázala se poskytnout dotaci v celkové výši 35 501 798,41 Kč na projekty, které neměly stanoven žádný monitorovací indikátor výsledků, jenž by umožňoval vyhodnotit dosažení konkrétního cíle projektu a jeho podíl na naplnění cílů prioritní osy.

Po ukončení tří kol výzev vyhlášených pro oblasti podpory 2.2 a 2.3 naplňovaly schválené individuální projekty cílové hodnoty některých stanovených indikátorů pouze z menší části, a to přesto, že celková výše peněžních závazků z těchto projektů již překročila v té době schválený finanční plán. RR SV proto následně výrazně snížila plánované cílové hodnoty vybraných monitorovacích indikátorů, a to až na jednu třetinu původní plánované hodnoty, jak je uvedeno v tabulce č. 4.

Tabulka č. 4 – Snížení cílových hodnot vybraných monitorovacích indikátorů prioritní osy 2 ROP SV

Kód národního číselníku	Indikátor	Cílová hodnota prioritní osy v roce 2015	
		stav do 21. 6. 2010	stav od 22. 6. 2010
Indikátor výstupu			
51 15 00	Počet podpořených projektů zaměřených na udržitelný rozvoj a zvyšující atraktivitu měst a velkoměst celkem	245	95
51 15 10	Počet podpořených projektů na rozvoj (zvyšující atraktivitu) krajských měst celkem	50	30
51 15 41	Počet projektů zvyšujících atraktivitu – ostatní města	195	65
51 21 00	Počet podpořených projektů na rozvoj venkovských oblastí (obcí) celkem	240	100
Indikátor výsledku			
65 20 00	Plocha revitalizovaných nevyužívaných nebo zanedbaných areálů (brownfields) celkem (v ha)	20	7,8

Zdroj: programový dokument ROP SV verze 1.0, programový dokument ROP SV verze 2.0.

Jedním z cílů stanovených pro oblast podpory 2.2 je regenerace a revitalizace městského prostředí. V systému monitorovacích indikátorů je tento záměr kvantifikován mj. hlavním indikátorem výsledků 65 11 00 – *Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve městech celkem*, který je v národním číselníku indikátorů i v metodických materiálech RR SV vymezen plochou rekonstruovaných, revitalizovaných a regenerovaných objektů občanské vybavenosti ve městech (obcích) nad 5 000 obyvatel s tím, že ho lze naplnit pouze v souvislosti se stavební rekonstrukcí. Přesto RR SV v rámci ROP SV podpořila také individuální projekty, ve kterých převažující podíl peněžních prostředků připadal na výstavbu nových objektů,

a zařadila cílové hodnoty těchto projektů do cílové hodnoty indikátoru 65 11 00. V důsledku této skutečnosti poskytovala RR SV Evropské komisi ve výročních zprávách o realizaci ROP SV nepřesné údaje o dosažené cílové hodnotě uvedeného hlavního monitorovacího indikátoru.

3. Informační opatření pro potenciální příjemce, žadatele, příjemce a veřejnost

Postupy pro schvalování prováděcího dokumentu ROP SV (dokument náleží do realizační a řídicí dokumentace ROP SV) a příručky pro žadatele a příjemce (dokument náleží do dokumentace opatření týkajících se publicity a informovanosti o ROP SV) nastavila RR SV operačním manuálem ROP SV. V souladu se stanoveným postupem schvaloval v průběhu realizace ROP SV aktualizace uvedených dokumentů předseda RR SV po projednání s místopředsedy nebo ředitel Úřadu RR SV. Výbor RR SV vždy pouze vzal schválenou aktualizaci dokumentů na vědomí na svém nejbližším zasedání.

Výbor RR SV tedy přenesl svoji pravomoc schvalovat jednotlivé verze realizační a řídicí dokumentace a opatření týkajících se informovanosti a publicity (tato pravomoc mu byla svěřena zákonem č. 248/2000 Sb.⁶) na předsedu RR SV, resp. ředitele Úřadu RR SV, přestože nebyl oprávněn tyto kompetence přenést na jiné osoby nebo orgány.

4. Posuzování, hodnocení a schvalování individuálních projektů

Administrativní kontrola zaregistrovaných individuálních projektů sestávala z kontroly splnění podmínek přijatelnosti a formálních náležitostí projektu a z hodnocení podle bodovacích kritérií vyhotovených pro každou oblast podpory.

Hodnocení technické kvality projektů, kterému byla v rámci celkového hodnocení přiřazena váha 40 %, prováděl v průběhu 2. a 9. kola výzev jeden externí expert jmenovaný předsedou RR SV. RR SV tak při hodnocení technické kvality projektů nedodržela tzv. pravidlo čtyř očí, to znamená, že projekty měly být hodnoceny dvěma na sobě nezávislými hodnotiteli. Pravidlo čtyř očí slouží k minimalizaci administrativních chyb a k objektivnímu hodnocení individuálních projektů. Za platnosti tohoto postupu hodnocení schválila RR SV k financování celkem 100 projektů s celkovou výší schválené dotace přes 3 000 mil. Kč.

V 10. kole výzev již hodnocení technické kvality projektů prováděli dva externí experti.

V rámci hodnocení projektů byla dále hodnocena potřeba a relevance projektu s nastavenou vahou 40 % z celkového hodnocení. Toto hodnocení prováděla externí expertní šestičlenná komise, jejíž členy jmenoval předseda RR SV. V souladu se stanoveným postupem přiděloval každý člen komise jednotlivým projektům body, neuváděl však žádné odůvodnění svého hodnocení. Hodnocení jednotlivých členů expertní komise je proto nepřezkoumatelné, přestože hodnocení potřeby a relevance tvoří významný podíl na celkovém hodnocení projektu.

Nejasnost a nejednotnost hodnocení individuálního projektu členy expertní komise dokládá například hodnocení potřeby a relevance projektu *Františkánský klášter Hostinné*. Žádost o dotaci na realizaci tohoto projektu byla podána v 2. i 10. kole výzev,

v 2. kole projekt obdržel 69,40 váženého bodu a byl neúspěšný, v 10. kole obdržel 85,79 váženého bodu a byl vybrán k realizaci, přestože se jeho obsah nezměnil.

5. Nedostatky zjištěné u příjemců podpory

Kontrolou NKÚ byly u příjemců podpory zjištěny případy nedodržení podmínek stanovených pro použití dotace, například:

- Projekt *Rekonstrukce bývalého kina v Jablonném v Podještědí na společenské centrum*

Město Jablonné v Podještědí zařadilo do způsobilých investičních výdajů projektu *Rekonstrukce bývalého kina v Jablonném v Podještědí na společenské centrum* výdaje vynaložené na zhotovení projektové dokumentace části rekonstrukce budovy bývalého kina, která nebyla součástí projektu. Tyto výdaje prokazatelně nemají přímou vazbu na projekt, nejsou nezbytné pro jeho realizaci, a jsou tedy dle přílohy č. 8 *Metodika způsobilých výdajů pro ROP SV* příručky pro žadatele a příjemce nezpůsobilými výdaji projektu. Použitím peněžních prostředků dotace ve výši 144 512,53 Kč na krytí úhrad těchto výdajů porušilo město Jablonné v Podještědí rozpočtovou kázeň ve smyslu zákona č. 250/2000 Sb.⁷

- Projekt *Výstavba hasičské zbrojnice – SDH Tanvald Šumburk*

Město Tanvald zařadilo do způsobilých investičních výdajů projektu *Výstavba hasičské zbrojnice – SDH Tanvald Šumburk* výdaje vynaložené na vyhotovení polohopisu a výškopisu, provedení inženýrsko-geologického průzkumu a měření radonu pro pozemek určený pro výstavbu požární stanice pro Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje, která sousedí s budovou hasičské zbrojnice, ale nebyla realizována v rámci projektu. Tyto výdaje prokazatelně nemají přímou vazbu na projekt, nejsou nezbytné pro jeho realizaci, a jsou tedy dle přílohy č. 8 *Metodika způsobilých výdajů pro ROP SV* příručky pro žadatele a příjemce nezpůsobilými výdaji projektu.

Použitím peněžních prostředků dotace ve výši 41 810,67 Kč na krytí úhrad těchto výdajů porušilo město Tanvald rozpočtovou kázeň ve smyslu zákona č. 250/2000 Sb.⁷

- Projekt *Rozvoj infrastruktury města Lázně Bohdaneč*

Město Lázně Bohdaneč nepostupovalo při zadávání veřejné zakázky na realizační dokumentaci stavby a dodavatele stavby projektu v souladu se zákonem o veřejných zakázkách⁸, neboť v zadávací dokumentaci nevymezilo 11 stavebních objektů soupisem stavebních prací, dodávek a služeb s výkazem výměr, ale pouze jednou položkou jako komplet. Výdaje vynaložené na práce sjednané v rozporu s podmínkami pro zadávání veřejných zakázek stanovenými smlouvou o poskytnutí dotace jsou nezpůsobilými výdaji projektu.

Z celkových nákladů na uvedených 11 stavebních objektů zahrnulo město Lázně Bohdaneč výdaje vynaložené na pět stavebních objektů do způsobilých výdajů projektu. Použitím peněžních prostředků dotace v celkové výši 4 415 962,52 Kč na krytí úhrad těchto výdajů porušilo město Lázně Bohdaneč rozpočtovou kázeň ve smyslu zákona č. 250/2000 Sb.⁷

⁷ Ustanovení § 22 odst. 1 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

⁸ Ustanovení § 44 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

– Projekt *Volnočasové aktivity obec Křižany*

V průběhu realizace projektu změnil dodavatel stavebních prací na základě požadavku obce Křižany materiál části zhotovovaného povrchu sportovního hřiště v části Žibřidice obce Křižany z polyuretanu na umělý trávnik a současně změnil podkladní vrstvu hřiště z gumové elastické podložky na vodopropustný asfalt. Při zadávání veřejné zakázky malého rozsahu na uvedené dodatečné práce nepostupovala obec Křižany v souladu s ustanoveními *Pokynů pro zadávání veřejných zakázek*, neboť zakázku zadala přímo jednomu dodavateli bez písemné výzvy alespoň třem dodavatelům k předložení nabídky. Výdaje vynaložené na práce a dodávky sjednané v rozporu s podmínkami pro zadávání veřejných zakázek stanovenými smlouvou o poskytnutí dotace jsou nezpůsobilými výdaji projektu.

Použitím peněžních prostředků dotace ve výši 1 432 611 Kč na krytí úhrad těchto výdajů porušila obec Křižany rozpočtovou kázeň ve smyslu zákona č. 250/2000 Sb.⁷

Změnu materiálu povrchu a podkladové vrstvy hřiště obec Křižany oznámila RR SV, která ji odsouhlasila. V žádosti o platbu však doložila vynaložení způsobilých výdajů mj. fakturou, v jejíž příloze je uveden původně plánovaný polyuretanový povrch a gumová elastická podložka na celé ploše sportovního hřiště. Přesto RR SV výdaje vynaložené na základě uvedené faktury uznala jako způsobilé a proplatila dotaci v požadované výši.

Při výběru dodavatelů pro uskutečňování projektů v rámci ROP SV byli příjemci podpory povinni postupovat podle zákona č. 137/2006 Sb.⁹ Pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu stanovila RR SV v příručce pro žadatele a příjemce zvláštní podmínky přílohou č. 11 *Pokyny pro zadávání veřejných zakázek*, v nichž je mj. uvedeno: „Příjemce je při výběru všech dodavatelů, kteří v rámci projektu poskytují služby, dodávky a stavební práce, povinen postupovat v souladu s *Pokyny pro zadávání veřejných zakázek*. Při nedodržení těchto *Pokynů* budou výdaje vynaložené na základě takového výběrového řízení nezpůsobilé ...“ K dodržování postupů stanovených pro zadávání veřejných zakázek se příjemci podpory zavázali podpisem smlouvy o poskytnutí dotace. S ohledem na ustanovení smluv o poskytnutí dotace, na jejichž základě byly peněžní prostředky příjemcům poskytnuty, kvalifikoval NKÚ výše uvedené případy jako porušení rozpočtové kázně ve výši poskytnutých peněžních prostředků, které byly dotčeny zjištěným porušením sjednaných podmínek.

6. Kontrolní činnost RR SV

Kontrolní činnost v rámci ROP SV zajišťovala RR SV administrativními kontrolami a fyzickými kontrolami projektů na místě. RR SV ověřila v kontrolovaném období 2007–2011 administrativní kontrolou správnost připravované operace u každé podané zjednodušené žádosti o platbu. Základní požadavky na kontrolní mechanismy jsou stanoveny v nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (obecné nařízení)¹⁰ a v prováděcím nařízení Komise (ES) č. 1828/2006¹¹.

⁹ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

¹⁰ Ustanovení článku 60 písm. b) nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999.

¹¹ Ustanovení článku 13 odst. 2 nařízení Komise (ES) č. 1828/2006, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj.

RR SV při provádění kontroly neuvedla jako nedostatek například tyto skutečnosti:

- obec Křižany v žádosti o platbu uplatnila výdaje za jiné práce, než které byly provedeny, a nedodržela stanovený postup pro zadávání zakázek malého rozsahu, RR SV příjemci podpory poskytla na krytí nezpůsobilých výdajů dotaci ve výši 1 432 611 Kč,
- město Jablonné v Podještědí a město Tanvald uplatnily výdaje věcně nesouvisející s předmětem projektů jako způsobilé výdaje, RR SV příjemcům podpory poskytla na krytí nezpůsobilých výdajů dotaci v celkové výši 186 323,20 Kč,
- město Lázně Bohdaneč nepostupovalo při zadávání veřejné zakázky v souladu se zákonem o veřejných zakázkách, RR SV příjemci podpory poskytla na krytí nezpůsobilých výdajů dotaci ve výši 4 415 962,52 Kč.

V případech prověřovaných NKÚ Regionální rada SV neprovedla řádně kontroly ve smyslu právních předpisů EU, neoprávněně poskytla příjemcům podpory na krytí nezpůsobilých výdajů dotace v celkové výši 27 440 084,70 Kč, a porušila tak rozpočtovou kázeň ve smyslu zákona č. 218/2000 Sb.¹² Z tohoto objemu neoprávněně proplacených dotací představuje částka 25 215 212,96 Kč peněžní prostředky poskytnuté z rozpočtu EU. Příjemci podpory a RR SV se nesprávným použitím těchto peněžních prostředků dopustili nesrovnalosti ve smyslu nařízení Rady (ES) č. 1083/2006¹³.

7. Nesrovnalosti a odvody za porušení rozpočtové kázně

Jako řídicí orgán ROP SV je Regionální rada SV nejen poskytovatelem peněžních prostředků a orgánem, který je odpovědný za kontrolu, ale rozhoduje i o odvodu a penále za porušení rozpočtové kázně ze strany příjemců podpory.

RR SV v uzavřených smlouvách o poskytnutí dotace nevyužila možnost odstupňovat výši odvodu z titulu porušení rozpočtové kázně podle významnosti porušených podmínek. Ve smlouvách o poskytnutí dotace stanovila: „*Porušením rozpočtové kázně je každé neoprávněné použití nebo zadržetí finančních prostředků z rozpočtu poskytovatele. Neoprávněným použitím peněžních prostředků je jejich použití, kterým byla porušena povinnost stanovená zákonem nebo smlouvou o poskytnutí dotace ...*“

V případě porušení rozpočtové kázně příjemcem podpory postupuje RR SV podle pravidel nastavených Výborem RR SV. Vyměří příjemci odvod a následně penále za porušení rozpočtové kázně; pokud příjemce stanovený odvod včas zaplatí a zajistí nápravu zjištěného pochybení, Výbor RR SV na žádost příjemce podpory penále promine¹⁴. K datu 31. ledna 2012 neprominul Výbor RR SV penále pouze ve dvou případech, kdy příjemce podpory o jeho prominutí nepožádal.

RR SV řešila k datu 31. ledna 2012 celkem 48 nesrovnalostí týkajících se oblastí podpory 2.2 a 2.3, z toho 42 nesrovnalostí v celkové výši cca 318 mil. Kč bylo Regionální radou SV potvrzeno jako opodstatněných.

¹² Ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

¹³ Ustanovení článku 2 odst. 7 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999.

¹⁴ Ustanovení § 22 odst. 12 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

III. Shrnutí a vyhodnocení

Předmětem kontroly byly peněžní prostředky čerpané v rámci *Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Severovýchod pro období 2007–2013* na rozvoj městských a venkovských oblastí. Kontrolou NKÚ byly prověřeny vybrané činnosti RR SV související se zajištěním a výkonem funkce řídicího orgánu a 13 individuálních projektů, na jejichž realizaci byly 12 příjemcům podpory poskytnuty dotace v celkové výši 373 439 280 Kč.

Globální cíl „*zlepšit kvalitu života a veřejných služeb pro obyvatelstvo s důrazem na snižování regionálních disparit*“ stanovený na úrovni prioritní osy 2 ROP SV je značně obecný a jeho naplňování je obtížně vyhodnotitelné. Pro jednotlivé oblasti podpory jsou dále určeny konkrétnější specifické a operační cíle.

Pro hodnocení dosažení uvedeného globálního cíle byly dále v rámci ROP SV nastaveny monitorovací indikátory výstupu a výsledku. Při definování těchto hlavních monitorovacích indikátorů v průběhu přípravy programového dokumentu ROP SV musela RR SV vycházet z platného národního číselníku indikátorů, který v té době obsahoval pouze omezené množství indikátorů. Jako hlavní a jediné monitorovací indikátory výstupu RR SV stanovila počty podpořených individuálních projektů. Tyto indikátory však nevypovídají o účinnosti poskytované podpory ve vztahu ke stanovenému globálnímu cíli prioritní osy 2. RR SV vybrala pro financování i projekty, u nichž nebyl stanoven žádný indikátor výsledku, a jejich realizací měl být naplněn pouze jeden indikátor výstupu s plánovanou hodnotou jeden podpořený projekt.

Po ukončení tří kol výzev vyhlášených pro příslušné oblasti podpory naplňovaly schválené individuální projekty cílové hodnoty některých stanovených indikátorů pouze z menší části, a to přesto, že celková výše peněžních závazků z těchto projektů již překročila v té době schválený finanční plán. RR SV následně výrazně snížila plánované cílové hodnoty vybraných monitorovacích indikátorů, a to až na jednu třetinu původně plánované hodnoty.

Hodnocení technické kvality projektů v rámci administrativní kontroly zaregistrovaných projektů prováděl v 2. a 9. kole výzev jeden externí expert. RR SV tak při hodnocení technické kvality projektů nedodržela tzv. „pravidlo čtyř očí“. Od roku 2009 již hodnocení technické kvality projektů prováděli dva externí experti.

Kontrolou NKÚ byly u příjemců podpory zjištěny případy nedodržení podmínek stanovených pro použití dotace, a to v oblasti zadávání veřejných zakázek a neoprávněného zařazení nezpůsobilých výdajů do žádostí o platbu. Příjemci podpory tak v některých případech porušili rozpočtovou kázeň ve smyslu zákona č. 250/2000 Sb.⁷ v celkové výši 27 440 085 Kč. NKÚ oznámil údaje, které mají vztah ke správě daní, příslušnému správci daně, tj. v těchto případech Regionální radě SV.

RR SV v uzavřených smlouvách o poskytnutí dotace nevyužila možnost odstupňovat výši odvodu z titulu porušení rozpočtové kázně podle významnosti porušených podmínek. S ohledem na ustanovení smluv o poskytnutí dotace, na jejichž základě byly peněžní prostředky příjemcům poskytnuty, kvalifikoval NKÚ výše uvedené případy (viz kapitola 5) jako porušení rozpočtové kázně ve výši poskytnutých peněžních prostředků, které byly dotčeny zjištěným porušením sjednaných podmínek.

RR SV ověřila v kontrolovaném období administrativní kontrolou každou žádost o platbu. Nedostatky zjištěné kontrolou NKÚ však RR SV neuvedla jako nedostatky, neoprávněně poskytla příjemcům podpory dotace na krytí nezpůsobilých výdajů, a porušila tak rozpočtovou kázeň ve smyslu zákona č. 218/2000 Sb.¹² v celkové výši 27 440 085 Kč. NKÚ oznámil údaje, které mají vztah ke správě daní, příslušnému správci daní, tj. v tomto případě příslušnému finančnímu úřadu.

Z neoprávněně proplacené dotace představuje částka 25 215 213 Kč peněžní prostředky poskytnuté z rozpočtu EU. Příjemci podpory a RR SV se nesprávným použitím těchto peněžních prostředků dopustili nesrovnalosti ve smyslu nařízení Rady (ES) č. 1083/2006¹³.